

Briselē, 10.3.2020.
COM(2020) 94 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Ilgtermiņa rīcības plāns vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei

IEVADS

Vienotais tirgus ir viens no lielākajiem Eiropas Savienības (ES) sasniegumiem. Kā Eiropas projekta stūrakmens tas pēdējās desmitgadēs ir veicinājis ekonomikas izaugsmi un atvieglojis dzīvi patērētājiem un uzņēmumiem Eiropā. Eiropas Savienība nodrošina 18 % no pasaules ekonomiskās produktivitātes, un to apsteidz tikai ASV. Labi funkcionējošs vienotais tirgus piedāvā ES iedzīvotājiem plašāku pakalpojumu un preču klāstu un labākas darba iespējas. Vienotais tirgus ES ekonomikas dalībniekiem piedāvā lielu iekšzemes tirgu, vienlaikus stimulējot tirdzniecību un konkurenci un paaugstinot efektivitāti. Tas ir būtiski, lai panāktu ES iecerēto zaļo un digitālo pārvēidi, un tas kalpo par atspēriena punktu spējai konkurēt pasaules mērogā.

Šodien pieņemtajā Jaunajā Eiropas industriālajā stratēģijā¹ vienotais tirgus noteikts par vienu no Eiropas industriālās pārveides pamatelementiem. Lai tas darbotos visiem, ES tiesību aktos ir iekļauti vienoti noteikumi, kas ļaus likvidēt šķēršļus un atvieglos preču un pakalpojumu apriti visā ES un vienlaikus aizsargās patērētājus.

Vienotā tirgus noteikumi paredzēto ietekmi ļaus panākt vien tad, ja tie būs pienācīgi izstrādāti un izpildīti. Tomēr tie arvien netiek pienācīgi ievēroti. No Paziņojuma par šķēršļiem vienotajā tirgū izriet, ka joprojām ir daudz šķēršļu², kas itin bieži rodas tāpēc, ka jau pieņemtie ES tiesību akti netiek pareizi piemēroti vai tiek nepilnīgi piemēroti valstu līmenī. Tirgus dalībnieku un ieguldītāju brīvas pārvietošanās tiesībām arvien ir daudz regulatīvo un administratīvo šķēršļu, un eiropiešiem tiek piedāvāti nelikumīgi vai bīstami produkti un pakalpojumi, jo praksē trūkst uzraudzības, pārbaudes, atklāšanas un sankciju pret ekonomikas dalībniekiem, kas neievēro vienotā tirgus noteikumus.

Dalībvalstis un Komisija visā regulējuma ciklā ir kopīgi atbildīgas par to, lai nodrošinātu vienotā tirgus noteikumu un pilsoņu tiesību ievērošanu.

Dalībvalstīm ir pienākums pareizi piemērot to, par ko tās kā Eiropas likumdevējas ir vienojušās. Tās ir arī atbildīgas par to, lai savā teritorijā atklātu vienotā tirgus noteikumu pārkāpumus un novērstu tos. Komisijai kā Līguma izpildes uzraudzītājai ir rūpīgi jāseko, vai visas dalībvalstis ievēro un izpilda vienotā tirgus noteikumus, un tad, ja noteikumi netiek ievēroti, Komisijai izlēmīgi jārīkojas, izmantojot pārkāpumu procedūras.

Eiropadome 2019. gada martā aicināja Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm **izstrādāt ilgtermiņa rīcības plānu vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei**. Kopš tā laika dalībvalstis ir atkārtoti paudušas apņemšanos panākt stingrāku šādu noteikumu izpildi³. Komisija atzinīgi vērtē Eiropadomes aicinājumu un piekrīt dalībvalstīm, ka būtiski jāuzlabo vienotā tirgus noteikumu īstenošana un ievērošana.

Balstoties uz atjauninātu partnerību starp dalībvalstīm un Komisiju un ņemot vērā secinājumus, kas izklāstīti šodien pieņemtajā Paziņojumā par šķēršļiem vienotajā tirgū, šis

¹ COM(2020) 102, 10.3.2020.

² COM(2020) 93, 10.3.2020.

³ Šis lūgums tika sīkāk izvērstas Konkurētspējas padomes 2019. gada 27. maija secinājumos, kur Komisija aicināta palielināt pārredzamību un politisko atbildību par esošo noteikumu īstenošanas un izpildes darbībām. Pēc tam dalībvalstis atkārtoti uzsvēra noteikumu izpildes svarīgumu, kā arī vajadzību pēc spēcīgākas partnerības un labākas sadarbības ar Komisiju. Turklāt tas tika apstiprināts vēstulē, ko parakstīja visas dalībvalstis un kas tika iesniegta Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) sanāksmē 2019. gada 29. novembrī.

rīcības plāns piedāvā virkni darbību, ar kurām iecerēts maksimāli palielināt esošo noteikumu ievērošanas un izpildes efektivitāti un rezultativitāti visā ES.

Pašreizējās problēmas noteikumu izpildē

Tirdzniecība vienotajā tirgū nodrošina 56 miljonus darbvietu Eiropā⁴, un aplēstais ekonomiskais ieguvums ir 8 % līdz 9 % no ES IKP⁵. Tiek prognozēts, ka ar turpmākiem uzlabojumiem vienotajā rūpniecības preču tirgū varētu iegūt no 183 līdz 269 miljardiem euro gadā, savukārt turpmāka pakalpojumu tirgu integrācija varētu dot vēl 297 miljardus euro gadā⁶. Šie palielinājumi vien ekonomisko ieguvumu varētu kāpināt no 8–9 % līdz aptuveni **12 % no papildu IKP.**

Dažkārt ir skaidrs, ka dalībvalstis pārkāpj atrunātos vienotā tirgus noteikumus vai rada un pieļauj šķēršļus nacionālajos tiesību aktos ar mērķi vairāk aizsargāt savu tirgu un dot priekšrocības saviem uzņēmumiem. Iespējamie ieguvumi bieži vien ir ļoti īslaicīgi, bet ietekme uz Eiropas uzņēmumiem var būt daudz nopietnāka, ievērojami apgrūtinot patiesi vienlīdzīgu konkurences apstākļu panākšanu un pasaules mēroga līderu izveidošanos, tādējādi nepieļaujot vienlīdzīgus konkurences apstākļus no iekšienes. Tas nesamērīgi ietekmē mazos un vidējos uzņēmumus (MVU) un jaunuzņēmumus. Lielākiem uzņēmumiem ir līdzekļi dažādo noteikumu kopumu ievērošanai, bet mazie un vidējie uzņēmumi ir pirmie, kas cieš no administratīvā sloga un sarežģītības, jo īpaši tad, kad tiek šķērsotas robežas, lai veiktu uzņēmējdarbību vienotajā tirgū. Tāpēc vienotajam tirgum un tā pienācīgai īstenošanai un izpildei ir būtiska nozīme šodien pieņemtajā MVU stratēģijā⁷.

Nepietiekamai vai nepareizai noteikumu īstenošanai un noteikumu neizpildei ir negatīvas sekas gan Eiropas, gan valstu līmenī. Iedzīvotāji un uzņēmumi nevar pilnībā izmantot tiesības brīvi pārvietoties, uzņēmumi nevar īstenot apjomradītus ietaupījumus, ko var piedāvāt vienotais tirgus, neatbilstīgi produkti apdraud patērētājus vai arī viņiem ir mazāka izvēle, ir apdraudēta energoapgādes drošība, un ir grūtāk izpildīt ES vides un klimata mērķus. Uzņēmumi, kuri ievēro likumus, zaudē tirgus daļu negodīgas konkurences dēļ, ko rada uzņēmumi, kuri neievēro noteikumus un piedāvā neatbilstīgus produktus vai neievēro sociālās aizsardzības noteikumus.

Dalībvalstu un Komisijas kopīgie centieni

Lai nodrošinātu vienotā tirgus noteikumu izpildi, vispirms jāpanāk, ka noteikumi tiek pareizi piemēroti visās dalībvalstīs un visās Eiropas publiskajās iestādēs un ka par pārkāpumiem piemēro sankcijas, tostarp vajadzības gadījumā izmantojot pārkāpuma procedūras. Lai to panāktu, ir vajadzīga ekonomikas dalībnieku uzraudzība, pārbaude un sankcijas, izņemot no tirgus to nelegālos ražojumus neatkarīgi no tā, vai tie ir bīstami, viltoti vai neatbilst vides, energoefektivitātes vai citiem noteikumiem.

⁴ Højbjerg Brauer Schultz (2018), Dānijas Uzņēmējdarbības iestādes finansēts pētījums “25 years of the European Single Market”.

⁵ Paziņojums “Vienotais tirgus mainīgajā pasaulē”, COM(2018) 772.

⁶ EP pētījums “Eiropas dividendes divu trijŃonu euro apmērā: Eiropas integrācijas trūkuma radīto izmaksu attēlojums, 2019–2024, 9.–11. lpp.
([https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2019\)631745](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2019)631745)).

⁷ COM(2020) 103, 10.3.2020.

Taču, ja vēlamies visaptveroši izmantot vienotā tirgus sniegtās priekšrocības, izpildei jābūt plašākai un jāaptver viss attiecīgo noteikumu darbības laiks – no ierosināšanas līdz piemērošanai. Tam nepieciešama sadarbība visos pārvaldības līmeņos ES, sākot ar vietējām un reģionālajām iestādēm un beidzot ar Eiropas līmeni. Šai sakarā ar izpildi jāsaprot nepārtraukts process, kas sākas ar noteikumu izstrādi, transponēšanu, ko attiecīgā gadījumā veic dalībvalstis, un beidzas ar noteikumu piemērošanu un sankcijām par pārkāpumiem. Ir ļoti svarīgi, lai dalībvalstis un Komisija, īstenojot to kopīgo atbildību, cita citu atbalstītu attiecīgo pienākumu izpildē.

Ar preventīviem pasākumiem iespējams izvairīties no nepieciešamības veikt korigējošus pasākumus vēlākos posmos. Ja bijis neiespējami nodrošināt prognozēto atbilstību vienotā tirgus noteikumiem, iedzīvotāji un uzņēmumi var saskarties ar regulatīviem vai administratīviem šķēršļiem un vienlaikus sagaidīt, ka tie tiks novērsti ar efektīvu pēcdarbību. Regulējuma izpildes iestādēm jābūt labi funkcionējošām, procedūrām un uzraudzībai jāatbilst paredzētajam mērķim un dalībniekiem uz vietas, piemēram, valsts amatpersonām vai tiesnešiem, ir jāizprot un jāspēj piemērot ES tiesību aktus ikdienas darbā.

Lai aizsargātu privātpersonu vai uzņēmumu tiesības, dalībvalstīm jānodrošina vienotā tirgus tiesību aktu ievērošana, sākot jau ar nacionālo tiesību aktu izstrādes posmu un pieņemot atsevišķus tiesas vai administratīvos lēmumus. Komisijai jāpalīdz dalībvalstīm nepieļaut jaunu šķēršļu rašanos vienotajā tirgū, kā arī ES tiesību aktu transponēšanā un piemērošana, vajadzības gadījumā sākot korektīvus pasākumus.

Uzdevumi un pienākumi vienotā tirgus noteikumu īstenošanai un izpildei	
Dalībvalstis	Komisija
✓ savlaicīgi un precīzi transponē ES tiesību aktus, atturoties no nepamatotas pārmērīgas reglamentēšanas, un nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus	✓ palīdz dalībvalstīm pareizi, pilnībā un laikus transponēt ES tiesību aktus
✓ nodrošina, ka dalībvalstu likumi ir samērīgi un nediskriminējoši	✓ palīdz dalībvalstīm ES tiesību aktu piemērošanā
✓ nodrošina pietiekamas un samērīgas administratīvās pārbaudes un kontroles pasākumus pārkāpumu konstatēšanai	✓ pārbauda, kā ES tiesību akti tiek transponēti, un uzrauga to piemērošanu
✓ nepieļauj tādus valsts pasākumus, kas ir pretrunā ES tiesību aktiem vai apgrūtina to piemērošanu	✓ rīkojas, lai novērstu ES tiesību aktu neievērošanu, un vajadzības gadījumā sāk oficiālas pārkāpuma procedūras
✓ efektīvi sadarbojas, lai nodrošinātu atbilstību ES tiesību aktiem	

Lai pārvarētu pašreizējos šķēršļus vienotajā tirgū, liela nozīme būs patiesai partnerībai starp tiem dažādajiem dalībniekiem Eiropas un dalībvalstu līmenī, kuri ir atbildīgi par vienotā tirgus noteikumu īstenošanu un izpildi. Tas palīdzēs veikt mērķtiecīgus izpildes pasākumus un uzlabot vienotā tirgus tiesību aktu ievērošanu.

Lai stiprinātu sadarbību vienotā tirgus noteikumu izpildē, tiks izveidota **Vienotā tirgus noteikumu izpildes darba grupu (SMET)**, kurā darbosies dalībvalstis un Komisija. *SMET* rīkos regulāras sanāksmes, kurās tā novērtēs dalībvalstu likumu atbilstību vienotā tirgus

noteikumiem, noteiks, kuri šķēršļi jānovērš vispirms, risinās nepamatotu pārmērīgu reglamentēšanu, apspriedīs horizontālās izpildes jautājumus un sekos tam, kā šis rīcības plāns tiek īstenots. Tā regulāri informēs Konkurētspējas padomi un Eiropas Parlamenta Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteju par gūto progresu.

SMET darbosies paralēli **sadarbības tīklam, ko paredzēts izveidot starp nacionālajiem izpildes koordinatoriem**, izmantojot esošo Iekšējā tirgus padomdevējas komitejas (*IMAC*) ietvaru. Tas ļaus dalībvalstīm un Komisijai apmainīties ar informāciju un paraugpraksi par to, kā valstu pārvaldes iestādes analizē un risina svarīgas lietas valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Tiks pētīts, kā vēl vairāk uzlabot koordināciju starp tām dalībvalstu iestādēm, kuras atbildīgas par vienotā tirgus uzraudzību, un saziņu starp tām konkrētos izpildes jautājumos.

Lai gūtu panākumus un turpinātu iesākto īstenošanas jomā, **Vienotā tirgus rezultātu pārskats** gan dalībvalstīm, gan Komisijai kalpos par lietderīgu rīku, kas atspoguļos dalībvalstu veikumu vienotā tirgus noteikumu piemērošanā. Komisija šādu pārskatu atjauninās, lai labāk atspoguļotu galalietotāju situāciju vienotajā tirgū un atbalstītu Eiropas pusgadu. Papildu indikatoru izmantošana palīdzēs novērtēt, vai vienotais tirgus pienācīgi darbojas jomās, kurās no tā sagaida visvairāk, piemēram, preču, pakalpojumu, finanšu vai digitālais tirgus, tīklu nozares, piemēram, enerģētika, kā arī datu ekonomikas un aprites ekonomikas joma. Šajā sakarā Komisija, apspriedusies ar dalībvalstīm, ierosinās vēl citus vārienīgus indikatorus, tostarp par dalībvalstu veikumu minētajās jomās.

RĪCĪBAS PLĀNS VIENOTĀ TIRGUS NOTEIKUMU LABĀKAI ĪSTENOŠANAI UN IZPILDEI

I VAIROT ZINĀŠANAS PAR VIENOTĀ TIRGUS NOTEIKUMIEM UN UZLABOT IZPRATNI PAR TIEM

Valstu iestādēm un ekonomikas dalībniekiem, jo īpaši MVU, bieži vien trūkst informācijas par iespējām un ieguvumiem, ko sniedz vienotā tirgus tiesību akti. Gan iestādes, gan ekonomikas dalībnieki ne vienmēr pilnībā izprot savus pienākumus, ko tiem uzliek ES tiesību akti, tādēļ rodas problēmas ar šādu aktu ievērošanu un izpildi. Ierosināto darbību mērķis ir vairot zināšanas un uzlabot izpratni par vienotā tirgus noteikumiem valstu iestādēs un tiesās, kas tos piemēro ikdienā, kā arī iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

✓ 1. DARBĪBA. Programma konkrētāku norādījumu rīku nodrošināšanai valstu iestādēm

Lai uzlabotu atbilstību un izvairītos no tirgus segmentācijas, Komisija sniegs detalizētākus norādījumus dalībvalstīm un uzņēmumiem un nodrošinās rīkus koordinācijas uzlabošanai konkrētās jomās, tostarp:

- likumdošanas sarunu laikā apzinot jomas, kurās var rasties grūtības ar transponēšanu un piemērošanu, un vajadzības gadījumā apsverot norādījumu izdošanu. Tas jau ir noticis saistībā ar nesen pieņemtajiem audiovizuālajiem⁸ un autortiesību noteikumiem⁹;
- izdodot norādījumus par leģislatīvajiem instrumentiem **digitālajā jomā** (pārskatīto telesakaru noteikumu, kiberdrošības, autortiesību, audiovizuālajā jomā);
- atjauninot **Pakalpojumu direktīvas ieviešanas rokasgrāmatu**¹⁰, kurā tiktu ietverta jaunākā judikatūra par Pakalpojumu direktīvas pamatelementiem, un sniegtot norādījumus juridiskos jautājumos, kas rodas, ieviešot jaunus uzņēmējdarbības modeļus un pakalpojumu sniegšanas veidus;
- izveidojot **centrālu informācijas punktu**, kurā var iegūt atbildes uz praktiskiem jautājumiem, kas dalībvalstu ierēdņiem rodas ikdienā, piemērojot vienotā tirgus tiesību aktus. Šāds punkts tiks veidots sadarbībā ar dalībvalstīm, pakāpeniski brīvprātīgi iekļaujot īpašus valstu pasākumus, kas ieviesti ES tiesību aktu īstenošanai;

⁸ Skatīt 5. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 303, 28.11.2018., 69. lpp.), un 13. panta 7. punktu un 33.a pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

⁹ Skatīt 17. panta 10. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/790 (2019. gada 17. aprīlis) par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza Direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK (OV L 130, 17.5.2019., 92. lpp.).

¹⁰ Pakalpojumu direktīvas ieviešanas rokasgrāmata: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a4987fe6-d74b-4f4f-8539-b80297d29715>.

- atjauninot **norādījumus par LESD 34.–36. panta piemērošanu**¹¹;
- izdodot **norādījumus par publiskā iepirkuma stratēģiskajiem (sociālajiem, inovācijas, zaļajiem) un citiem (vienošanas) aspektiem un nākot klajā ar ieteikumu par pārskatīšanas sistēmām**;
- izdodot **norādījumus par savstarpējas atzīšanas principu**¹²;
- izdodot **norādījumus par Produktatbildības direktīvu**¹³;
- izdodot **norādījumus par Tirgus uzraudzības regulas 4. pantu**¹⁴;
- atjauninot **“Zilo rokasgrāmatu” par ES produktu noteikumu īstenošanu**¹⁵;
- pamatojoties uz Komisijas 2017. gada 17. janvāra paziņojumu¹⁶, publicējot atjauninātus **profesionālo pakalpojumu regulējuma reformu ieteikumus**. To pamatā ir ierobežotības indikators, ko izmanto profesionāliem pakalpojumiem izvirzīto nacionālo prasību novērtēšanai un salīdzinošajai novērtēšanai, lai ņemtu vērā jaunās izmaiņas dalībvalstu tiesiskajā regulējumā un virzītu turpmākas reformas. Šādas reformas var labvēlīgi ietekmēt darba ņēmēju mobilitāti un samazināt prasmju trūkumu un prasmju neatbilstību jo īpaši saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos.
- palīdzot dalībvalstīm transponēt **Eiropas Piekļūstamības aktu**¹⁷, ar kuru iecerēts paplašināt piekļūstamu produktu un pakalpojumu pieejamību tirgū;
- izveidojot **platformas informācijas apmaiņai** ar dalībvalstīm, piemēram, platformu attiecībā uz publiskā iepirkuma direktīvām vai platformu detalizētai informācijas apmaiņai starp Komisiju un dalībvalstu iestādēm konkrētos jautājumos.

✓ 2. DARBĪBA. Tādas informācijas piekļūstamības uzlabošana, kas attiecas uz noteikumiem un lietotājiem izvirzītajām prasībām

Lai uzlabotu zināšanas par piemērojamiem noteikumiem un uzņēmumu pienākumiem un mazinātu šādu noteikumu neatbilstību un neievērošanu, vienotā digitālā vārteja¹⁸

¹¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a5396a42-cbc8-4cd9-8b12-b769140091cd>.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/515 (2019. gada 19. marts) par citā dalībvalstī likumīgi tirgotu preču savstarpēju atzīšanu un Regulas (EK) Nr. 764/2008 atcelšanu (OV L 91, 29.3.2019., 1. lpp.) 5. apsvērumā paredzēts, ka Komisijai būtu jāsniedz nesaistoši norādījumi par Eiropas Savienības Tiesas judikatūru attiecībā uz jēdzienu “sevišķi svarīgi iemesli saistībā ar sabiedrības interesēm” un par to, kā piemērot savstarpējas atzīšanas principu.

¹³ Padomes Direktīva 85/374/EEK (1985. gada 25. jūlijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem (OV L 210, 7.8.1985., 29. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.). Tirgus uzraudzības regula tika pieņemta 2019. gadā ar mērķi uzlabot ražojumu tirgus uzraudzību Eiropas Savienībā.

¹⁵ “Zilā rokasgrāmata” par ES produktu noteikumu īstenošanu, 2016. gads: Komisijas Paziņojums 2016/C 272/01.

¹⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par profesionālo pakalpojumu regulējuma reformu ieteikumiem, COM(2016) 820 final.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

nodrošinās piekļuvi visaptverošai informācijai par vienotā tirgus noteikumiem un administratīvajām procedūrām un novirzīs lietotājus uz svarīgākajiem palīdzības pakalpojumiem.

ES ražojumu informācijas punkti, kuru izveide paredzēta nesn pieņemtajā preču tiesību aktu paketē¹⁹, laicīgāk sniegs uzņēmumiem kvalitatīvāku informāciju par noteikumiem, kuri piemērojami to ražojumiem.

✓ **3. DARBĪBA. Tiešsaistes platformas, kas veicina ražojumu atbilstību**

Pārdevējiem, kuri pārdod savus ražojumus e-komercijas platformās, ir jābūt informētiem par ES ražojumu noteikumiem un jānodrošina, ka nedroši un nelikumīgi ražojumi netiek laisti ES tirgū. Pasākumi, ar kuriem varētu uzlabot tiešsaistes platformās pārdoto ražojumu atbilstību, tiks analizēti Digitālo pakalpojumu akta ietvaros. Pārskatot Produktu vispārējās drošības direktīvu²⁰, tiks pētītas arī problēmas saistībā ar ražojumu drošumu tiešsaistes tirdzniecībā globālajā tiešsaistes piegādes ķēdē.

✓ **4. DARBĪBA. Valstu tiesnešu un praktizējošo juristu apmācība un apmaiņa ar labāko praksi**

ES iedzīvotāji un uzņēmumi paļaujas uz to, ka nacionālās tiesas aizsargās viņu tiesības vienotajā tirgū. Tāpēc valstu tiesnešiem ir labi jāpārzina ES tiesību akti. Lai palielinātu informētību un izpratni par vienotā tirgus tiesību aktiem, tiks organizēts vairāk mācību un semināru, kas paredzēti tiesnešiem un citiem praktizējošiem juristiem, kuri atbild par šādu tiesību aktu izpildi. Apmācība un semināri būs daļa no valsts apmācības piedāvājuma, kā arī tie tiks organizēti ES līmeņa apmācības veidā, tostarp saistībā ar gaidāmo Eiropas Tiesiskās apmācības stratēģijas pārskatīšanu.

✓ **5. DARBĪBA. Valsts pārvaldes iestāžu spēju veidošana**

Pēc dalībvalstu pieprasījuma īpašas programmas, piemēram, vienotā tirgus programma, kas ierosināta saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, nodrošinās finansiālus stimulus un tehnisku atbalstu valsts pārvaldes iestāžu īstenošanas un izpildes spēju optimālai izmantošanai.

Piekļuve vienotā tirgus programmai balstīsies uz salīdzināmiem rādītājiem, kas ļaus sekot līdzi labākai īstenošanai praksē, piemēram, tam, cik nozares ir pārbaudītas, cik ir inspektoru vai cik ražojumu ir izņemti no tirgus. Dalībvalstu sniegums un apzinātās vajadzības tad būtu jāsaista ar nepieciešamo papildu spēju veidošanu, apmācību,

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/515 (2019. gada 19. marts) par citā dalībvalstī likumīgi tirgotu preču savstarpēju atzīšanu un Regulas (EK) Nr. 764/2008 atcelšanu (OV L 91, 29.3.2019., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

apmaiņu utt. Šajā sakarā tiks pētīts, kā turpmāk iespējams atvieglot un veicināt to, ka uzņēmumi un iedzīvotāji izmanto nacionālos tiesiskās aizsardzības mehānismus.

Ierosinātās reformu atbalsta programmas ietvaros publiskās iestādes var pieprasīt tehnisko atbalstu, kāds vajadzīgs, lai īstenotu reformas, ko dalībvalstis apzinājušas atbilstoši Eiropas pusgamam, Savienības prioritātēm un Savienības ekonomikas pārvaldības ciklam.

Turklāt 2020. gada Publiskā iepirkuma rīcības plāna²¹ 4. atjauninātajā redakcijā iekļauta virkne jaunu iniciatīvu, ar kurām iecerēts palīdzēt ES līdzekļu administratoriem un saņēmējiem uzlabot publiskā iepirkuma praksi, nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus un izmantot iepirkumu par stratēģisku rīku galveno politikas mērķu sasniegšanai.

✓ **6. DARBĪBA. Publiskā iepirkuma speciālistu spēju veidošana un valstu iestāžu savstarpējās sadarbības stiprināšana**

Komisija partnerībā ar dalībvalstīm izstrādās praktiskus rīkus to ierēdņu prasmju uzlabošanai, kuri nodarbojas ar publisko iepirkumu, apvienos publiskos pircējus, lai veicinātu pieredzes apmaiņu, atvieglotu apmācību un stimulētu kopīgus iepirkumus atbilstīgi iedzīvotāju pieprasījumam pēc zaļāka, sociāli atbildīgāka un inovatīvāka iepirkuma.

Turklāt Komisija veicinās sadarbību un prakses apmaiņu, izmantojot Pirmās instances pārbaudes iestāžu tīklu publiskā iepirkuma jomā.

II UZLABOT ES NOTEIKUMU TRANSPONĒŠANU, ĪSTENOŠANU UN PIEMĒROŠANU

Nepareiza ES noteikumu transponēšana, īstenošana un piemērošana rada šķēršļus vienotā tirgus netraucētai darbībai.

✓ **7. DARBĪBA. Strukturēts dialogs vienotā tirgus direktīvu labākai transponēšanai**

Lai direktīvas tiktu savlaicīgi un pareizi transponētas, to transponēšanas posmā tiks organizēts strukturēts dialogs starp dalībvalstīm un Komisiju. Ar šo dialogu, pirms dalībvalstis pieņem savus tiesību aktus, tiks vienkāršotas atbilstības pārbaudes. “Dinamisko virtuālās atbilstības tabulu” izmantošana²² var veicināt transponēšanas procesu, sekojot līdzī valstu tiesību aktiem, tostarp turpmākiem grozījumiem vai atcēlumiem. Pēc valsts tiesību aktu pieņemšanas dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai skaidrs un precīzs skaidrojums par to, ar kuriem valsts noteikumiem attiecīgie direktīvās

²¹ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/action_plan_pp.pdf.

²² Atšķirībā no statiskajiem sarakstiem, kas atspoguļo nacionālo tiesību aktu atbilstību ES tiesību aktiem transponēšanas laikā, dinamiskās virtuālās atbilstības tabulas ir digitāli risinājumi, kas ļauj pastāvīgi atjaunināt situāciju saistībā ar transponēšanu, tostarp arī pēc tam, kad sākotnējie transponēšanas tiesību akti ir stājušies spēkā. Paziņošanas procesi varētu būt avots, no kuriem iegūst šajās tabulās iekļaujamo informāciju, un tie varētu veicināt šādu tabulu atjaunināšanu laika gaitā.

noteiktie pienākumi²³ tiek transponēti. Šajā sakarā īpaši tiks risināti nepamatotas pārmērīgas reglamentēšanas jautājumi.

✓ **8. DARBĪBA. Partnerība vienotā tirgus regulu īstenošanai**

Lai uzlabotu to vienotā tirgus noteikumu īstenošanu, kuros vajadzīga dalībvalstu iesaiste (piemēram, struktūru izveide vai procedūru izstrāde), pirms tiek sākti šādu noteikumu piemērošana, Komisija organizēs īpašas sanāksmes ar dalībvalstīm, tiklīdz būs panākta politiska vienošanās par konkrēto regulu. Tiks organizēti semināri par regulu īstenošanu, lai laikus pirms attiecīgo noteikumu stāšanās spēkā palīdzētu dalībvalstīm īstenot regulās paredzētos noteikumus²⁴.

III VISAPTEROŠI IZMANTOT PREVENTĪVOS MEHĀNISMUS

Tādu valsts pasākumu novēršana, kas ir pretrunā ES tiesību aktiem, palīdzēs nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus iedzīvotājiem un uzņēmumiem vienotajā tirgū un ļaus izvairīties no ilgstošām pārkāpumu procedūrām. Piemēram, pēc iespējas labāka pašreizējo pasākumu paziņošanas rīku izmantošana veicinās ES noteikumu ievērošanu.

✓ **9. DARBĪBA. Tāda ierobežojoša regulējuma ietekmes iepriekšēju novērtējumu pilnveidošana, kas paredzēts Samērīguma novērtēšanas direktīvā**

Lai nepieļautu jaunus ierobežojumus nacionālā regulējumā, Komisija sniegs palīdzību un norādījumus dalībvalstīm un atvieglos paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm attiecībā uz iepriekšēju ietekmes samērīguma novērtējumu, pamatojoties uz Samērīguma novērtēšanas direktīvu²⁵, kas dalībvalstīm uzliek pienākumu pirms jaunu profesiju regulējuma pieņemšanas rūpīgi izvērtēt tā samērīgumu.

✓ **10. DARBĪBA. Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas darbības vienkāršošana**

Ievērojot stratēģiskāku pieeju Komisijas izpildes pasākumiem²⁶, Vienotā tirgus pārredzamības direktīva²⁷ turpmāk tiks īstenota šādos četros virzienos: i) dalībvalstis informēs par visiem tehnisko noteikumu projektiem attiecībā uz precēm un informācijas sabiedrības pakalpojumiem, ii) Komisija sekos līdzi visiem paziņojumiem, kuros norādīts uz iespējamu neatbilstību ES tiesību aktiem, iii) izvērtējot pasākumus pēc direktīvas transponēšanas, Komisija īpaši pievērsīsies tiem pasākumiem, kuri visvairāk ietekmē vienoto tirgu, iv) Komisija uzraudzīs tos tiesību aktus, uz kuriem tā reaģēja saistībā ar šo

²³ Tiesas spriedums lietā Komisija/Belģija, C-543/17.

²⁴ Par paraugu var izmantot Vienotās digitālās vārtejas regulu, kas patlaban tiek īstenota.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/958 (2018. gada 28. jūnijs) par samērīguma novērtēšanu pirms jaunas profesiju reglamentācijas pieņemšanas (OV L 173, 9.7.2018., 25. lpp.).

²⁶ Komisijas paziņojums "ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu" C/2016/8600 (OV C 18, 19.1.2017., 10. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

direktīvu un par kuriem, neveicot attiecīgus pielāgojumus, var tikt ierosināta pārkāpuma procedūra.

Komisija arī mudinās valstu iestādes reaģēt uz citu dalībvalstu paziņojumiem, izveidot satvaru regulārai saziņai starp valstu regulatīvajām struktūrām un iestādēm, kas atbild par Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas īstenošanu, un veicināt valstu noteikumu regulējuma konvergenci. Ja pašreizējais saskaņošanas līmenis izrādīsies nepietiekams, Komisija rūpīgi izanalizēs vajadzību pēc lielākas saskaņošanas Eiropas līmenī.

✓ **11. DARBĪBA. Jaunu šķēršļu nepieļaušana pakalpojumu sniegšanai vienotajā tirgū**

Lai novērstu nepamatotus šķēršļus pakalpojumu vienotajā tirgū, Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ātri pieņemt leģislatīvu priekšlikumu jaunai Pakalpojumu paziņošanas direktīvai²⁸. Kamēr priekšlikums vēl nav pieņemts, Komisija veiks pasākumus, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis ievēro spēkā esošo paziņošanas pienākumu saskaņā ar Pakalpojumu direktīvu, lai apzinātu un nepieļautu jaunus iespējamus regulatīvos šķēršļus.

✓ **12. DARBĪBA. E-komercijas direktīvā paredzētā paziņošanas mehānisma potenciāla pilnīga izmantošana**

Lai gan dalībvalstīm, kuras pamatoti un samērīgi ierobežo brīvību sniegt pārrobežu informācijas sabiedrības pakalpojumus, par šo brīvību ierobežojošiem valsts pasākumiem jau tagad ir jāpaziņo Komisijai un dalībvalstij, kurā tiek veikta uzņēmējdarbība, e-komercijas direktīvā²⁹ paredzētā paziņošanas mehānisma potenciāls vēl netiek izmantots pilnībā. Pasākumi, ar kuriem iespējams uzlabot dalībvalstu savstarpējo sadarbību, kā arī paziņošanas mehānismā paredzētie rīki tiks analizēti, gatavojot Digitālo pakalpojumu aktu.

IV NOTEIKT NOTEIKUMU NEATBILSTĪBAS VIENOTAJĀ TIRGŪ UN PIE ĀRĒJĀM ROBEŽĀM

Ja valstu noteikumi jau ir pieņemti un stājušies spēkā, vienotā tirgus netraucētai darbības valstu iestādēm un Komisijai būtu jāspēj noteikt šādu noteikumu neatbilstību. Tālāk Komisijai un dalībvalstu iestādēm ir vajadzīgi rīki, ar ko uzlabot to spējas atklāt, izmeklēt un ātri apmainīties ar informāciju.

²⁸ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, kas attiecas uz to, kā īstenot Direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko nosaka ar pakalpojumiem saistītu atļauju piešķiršanas sistēmu un prasību paziņošanas procedūru un ar ko groza Direktīvu 2006/123/EK un Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu, COM(2016) 821 final.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

✓ **13. DARBĪBA. Vienotā tirgus IT sistēmu optimizācija un platformas izveide izpildei tiešsaistē (e-izpildes laboratorijas)**

Informācijas kopīgošanai par nelikumīgām un neatbilstīgām rūpniecības un patēriņa precēm Komisija un dalībvalstis izmanto vairākas IT sistēmas. Lai samazinātu to IT sistēmu fragmentāciju³⁰, kuras tiek izmantotas informācijas kopīgošanai par nelikumīgām un neatbilstīgām rūpniecības un patēriņa precēm, Komisija:

- izveidos vienotu **Eiropas informācijas ievades punktu** nepārtikas preču kontrolei, kas paredzēts iestādēm un kur būs iespējams piekļūt tādām pašreizējām sistēmām kā *ICSMS* un *RAPEX* un gaidāmajai muitas vienloga sistēmai, un starp sistēmām notiks mērķtiecīga datu apmaiņa saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem;
- kopā ar dalībvalstīm nodrošinās, ka **Iekšējā tirgus informācijas sistēma (IMI)** būs standarta rīks administratīvajai sadarbībai vienotajā tirgū, izmantojot pieejamos datus un informāciju un izvērtējot administratīvās sadarbības darbību dažās vienotā tirgus jomās;
 - vienotajā digitālajā vārtējā izveidos **vienotā tirgus šķēršļu novēršanas rīku**, ņemot vērā pieredzi, kas gūta saistībā ar sloga mazināšanu³¹, ļaujot iedzīvotājiem un uzņēmumiem anonīmi ziņot par regulatīvajiem šķēršļiem, ar kuriem tie saskaras, īstenojot savas tiesības iekšējā tirgū;
- kopā ar dalībvalstīm pilnībā izmantos oficiālo kontroļu informācijas pārvaldības sistēmu (*IMSOC*), lai uzlabotu ES lauksaimniecības un pārtikas (tostarp dzīvnieku un augu veselības) tiesību aktu izpildi. *IMSOC* savienos un nodrošinās informācijas apmaiņu starp attiecīgajām esošajām informācijas sistēmām (*iRASFF*³², *ADIS-exADNS*³³, *EUROPHYT*³⁴, *TRACES*³⁵);
- pētīs, vai laboratoriju, kas tiek finansēta no Vienotā tirgus programmas vai programmas “Digitālā Eiropa” līdzekļiem, lai pārbaudītu un piemērotu progresīvus IT risinājumus, iespējams integrēt esošajās struktūrās, piemēram, Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīklā, ES produktu atbilstības tīklā vai *EUIPO* novērošanas centrā, vai savienot ar tām.

✓ **14. DARBĪBA. Cīņas pret viltotiem un nelikumīgiem ražojumiem pastiprināšana**

Komisija un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) sadarbojas ar dalībvalstu un trešo valstu iestādēm savstarpējas administratīvās palīdzības ietvaros nelikumīga importa/eksporta gadījumos un palīdz novērst nelikumīgu ražojumu nonākšanu vienotajā tirgū.

³⁰ Piemēram, tirgus uzraudzības informācijas un saziņas sistēma (*ICSMS*), ātrās brīdināšanas sistēma bīstamu nepārtikas preču jomā (*Safety Gate/RAPEX*) vai energomarkējuma datubāze *EPREL*.

³¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load>.

³² Tiešsaistes platforma ātrās brīdināšanas sistēmai pārtikas un barības jomā.

³³ Dzīvnieku slimību informācijas sistēma (*ADIS*) – pirms tam Dzīvnieku slimību izziņošanas sistēma (*ADNS*).

³⁴ Paziņošanas un ātrās brīdināšanas sistēma, kas nodarbojas ar tādu augu un augu produktu sūtījumu pārtveršanu augu veselības apsvērumu dēļ, kuri importēti ES vai tiek tirgoti pašā ES.

³⁵ Tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēma – tiešsaistes pārvaldības rīks visām sanitārajām prasībām attiecībā uz ES iekšējo tirdzniecību un dzīvnieku, spermas un embriju, pārtikas, dzīvnieku barības un augu importu.

Patlaban nelikumīgus ražojumus ne vien importē ES, bet arī ražo vai komplektē ES no importētām sastāvdaļām un pēc tam laiž vai tirgo vienotajā tirgū. Tomēr *OLAF* nevar iejaukties šādās lietās, jo tā pašreizējās pilnvaras neattiecas uz lietām Eiropas Savienībā.

Lai stiprinātu intelektuālā īpašuma tiesību un aizliegumu vai ierobežojumu piemērošanu nelikumīgu vai viltotu preču laišanai vienotajā tirgū, Komisija un dalībvalstis varētu par pamatu izmantot noteikumus par savstarpēju administratīvo palīdzību muitas lietās, kā arī apsvērt *OLAF* pilnvaru paplašināšanu.

✓ **15. DARBĪBA. Noteikumu izpildes stiprināšana lauksaimniecības un pārtikas ķēdē**

Nekaitīga, veselīga pārtika un tās brīva aprīte ir būtisks iekšējā tirgus elements. Tas ievērojami veicina iedzīvotāju veselību un labklājību, kā arī viņu sociālās un ekonomiskās intereses.

Lai gan dalībvalstis ir atbildīgas par to, lai pārbaudītu, vai uzņēmēji ievēro ES tiesību aktus, Komisija ik gadu dalībvalstīs un trešās valstīs veic aptuveni 220 revīzijas uz vietas, lai pārliecinātos, vai kontroles sistēmas ir efektīvas un iestādes pilda savus juridiskos pienākumus. Komisija pastiprinās ES tiesību aktu piemērošanu lauksaimniecības un pārtikas ķēdē, tostarp veicot mērķtiecīgas revīzijas un sistemātiskas pēcpārbaudes, ar mērķi pārliecināties, vai dalībvalstis novērš trūkumus.

Komisija arī turpinās atbalstīt dalībvalstis, izmantojot valsts pārvaldes iestāžu darbiniekiem paredzēto mācību programmu “Labāka apmācība nekaitīgai pārtikai” nolūkā uzlabot ES noteikumu īstenošanu.

Ar pārtiku saistīti krāpšanas gadījumi var iedragāt patērētāju uzticēšanos ES pārtikas sistēmai un ietekmēt iekšējā tirgus darbību. Tāpēc Komisija arvien vairāk centīsies apkarot krāpšanu lauksaimniecības un pārtikas jomā stratēģijas “No lauku saimniecības līdz galdam” ietvaros.

✓ **16. DARBĪBA. Marķēšanas un izsekojamības sistēmu izstrāde**

Noteikumu izpildes pamatnosacījums ir izsekojamība. Marķēšanas un izsekojamības sistēmas var darboties tikai tad, ja visā ražojumu piegādes ķēdē esošajā informācijā tiek ņemtas vērā automātiskas atbilstības pārbaudes muitā. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm pētīs un veicinās digitālo rīku izmantošanu, lai uz ES ārējām robežām un pašā ES varētu veikt mērķtiecīgākas kontroles. Šeit jāņem vērā arī tādu marķēšanas un izsekojamības sistēmu (piemēram, *QR* kodu, *RFID*, blokķēžu utt.) izstrāde, ar ko varētu droši pārvietot atbilstības informāciju visā piegādes ķēdē, izmantojot arī esošos instrumentus, piemēram, Eiropas ražojumu energomarķējuma reģistru (*EPREL*). Ar finansiālu atbalstu muitas kontroles iekārtām Integrētās robežu pārvaldības fonda 2021.–2027. gadam ietvaros tiks izstrādāts jauns muitas aprīkojums, kas spēj nolasīt un pārbaudīt kodēto informāciju. Izsekojamības jautājumi tiks vērtēti arī Produktu vispārējās drošības direktīvas pārskatīšanā.

Komisija centīsies rast veidu, kā elektroniski iesniegt atbilstības informāciju par rūpniecības un patēriņa precēm (t. i., jau esošo “ES atbilstības deklarāciju”), kas muitā deklarēta “laišanai brīvā apgrozībā”. Šādi Komisija arī novērtēs ietekmi uz MVU un jo īpaši mikrouzņēmumiem, lai apzinātu pasākumus, kas veicami ietekmes mazināšanai.

Turklāt jaunās Patērētāju tiesību aizsardzības programmas ietvaros marķējumam un izsekojamībai būs būtiska nozīme, lai saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos stiprinātu patērētāju tiesības. Komisija apzinās veidus, kā vislabāk izmantot digitālos rīkus, lai sniegtu patērētājiem visticamāko informāciju, kas ļautu izdarīt apzinātus un pārlicinošus pirkumus, īpaši veicot pārrobežu iepirkšanos.

V STIPRINĀT IZPILDI UZ VIETAS

Neraugoties uz visiem centieniem iedibināt vienotā tirgus atbilstības kultūru, no neatbilstības izrietošie regulatīvie šķēršļi prasa efektīvu intervenci pēc to rašanās. Arī šajā posmā ārkārtīgi svarīga ir sadarbība starp dalībvalstu iestādēm un Komisiju.

✓ 17. DARBĪBA. ES Produktu atbilstības tīkls

Patērētājiem joprojām ir pieejami daudzi neatbilstīgi ražojumi, bieži vien tiešaistes kanālos, tādējādi tie apdraud patērētājus un profesionālos galalietotājus un kropļo konkurenci. Lai stiprinātu Regulā (ES) 2019/1020³⁶ paredzēto koordināciju starp tirgus uzraudzības iestādēm nepārtikas nozarē, Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm no 2021. gada janvāra izveidos ES Produktu atbilstības tīklu. Tajā darbosies vienotie sadarbības biroji, ko dalībvalstis nesen izveidojušas, lai pārstāvētu to tirgus uzraudzības iestādes. Turklāt Komisija no 2021. gada jūlija uzraudzīs regulā noteiktā savstarpējās palīdzības mehānisma darbību un apzinās jomas, kurās dalībvalstu atteikšanās sniegt informāciju par atbilstību un pieprasījumi par izpildes pasākumiem ražojumu neatbilstības gadījumā nav bijuši pamatoti.

✓ 18. DARBĪBA. SOLVIT kā standarta instruments vienotā tirgus strīdu izšķiršanai

Juridiskajās jomās, kas parasti ir SOLVIT kompetencē³⁷, ir atšķirīgi problēmu risināšanas instrumenti, kas tādējādi rada sadrumstalotību izpildē. Komisija un dalībvalstis pastiprinās SOLVIT darbību, lai tas kļūtu par standarta alternatīvu strīdu izšķiršanas instrumentu visās vienotā tirgus politikas jomās, kurās lēmumu pieņem izpildes iestāde. SOLVIT tiks izmantots tā pašreizējā formā vai – vajadzības gadījumā – pielāgotā veidā, lai tiktu ievērotas jauno iniciatīvu prasības. Komisija un dalībvalstis stiprinās attiecības starp SOLVIT un dažādām struktūrām un tīkliem valstu un ES līmenī.

Tas jau paredzēts attiecībā uz Eiropas Darba iestādi³⁸, kura sāka darbu 2019. gada oktobrī un no 2024. gada darbosies pilnā apjomā. Minētā iestāde palīdzēs Komisijai un dalībvalstīm nodrošināt, ka ES darbaspēka mobilitātes un sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumi tiek īstenoti taisnīgi, vienkārši un efektīvi, tādējādi ļaujot

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).

³⁷ SOLVIT risina pārrobežu jautājumus, kas rodas tad, ja publiskās iestādes nav piemērojušas ES tiesību aktus.

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1149 (2019. gada 20. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Darba iestādi, groza Regulas (EK) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 un (ES) 2016/589 un atceļ Lēmumu (ES) 2016/344 (OV L 186, 11.7.2019., 21. lpp.).

iedzīvotājiem un uzņēmumiem baudīt ieguvumus no vienotā tirgus. Tiks sniegti risinājumi, kā uzlabot iedzīvotāju un darba devēju piekļuvi kvalitatīvai informācijai par ES un nacionālajiem darbaspēka mobilitātes tiesību aktiem.

VI UZLABOT PĀRKĀPUMA LIETU IZSKATĪŠANU

Acīmredzamu Eiropas tiesību aktu pārkāpumu gadījumā Komisija veidos dialogu ar dalībvalstīm, lai labāk izprastu problēmas un rastu risinājumus. Ja dialogs nebūs sekmīgs, Komisija nevilcinoties veiks stingrus un efektīvus izpildes pasākumus, kad vien tas būs nepieciešams. Uzlabota darba kārtība un visu pieejamo administratīvo rīku labāka izmantošana, kā arī ciešāka sadarbība paātrinās un optimizēs pārkāpumu novēršanas procesu.

✓ 19. DARBĪBA. Svarīgāko izpildes pasākumu labāka noteikšana

Lai labāk noteiktu svarīgākos izpildes pasākumus, kā izklāstīts 2016. gadā³⁹, Komisija koncentrē savus centienus uz gadījumiem, kuri būtiski ietekmē vienoto tirgu, pamatojoties uz to ekonomiskās, juridiskās un politiskās ietekmes novērtējumu. Balstoties uz šo pieeju, Komisija pieņems gada **stratēgisko ziņojumu par vienotā tirgus īstenošanu** un apzinās konkrētas problemātiskās jomas un izpildes prioritātes, ņemot vērā Eiropas pusgada konstatējumus. Vienlaikus, lai gūtu pilnīgu priekšstatu par tās prioritāšu noteikšanu, ir ļoti svarīgi, lai Komisiju tiktu brīdināta par visiem gadījumiem, kad ieinteresētās personas neievēro vienotā tirgus noteikumus. Šajā nolūkā tiks pārskatīta sūdzību iesniegšanas sistēma, lai to labāk integrētu *SOLVIT*. Komisija uzraudzīs *SOLVIT* ziņojumus, lai apzinātu potenciāli nozīmīgas strukturālas problēmas. Tā arī pētīs iespēju rīku, kas patlaban tiek testēts strīdu izšķiršanas tiešsaistē platformā izmantot arī citās vienotā tirgus politikas jomās, lai palīdzētu patērētājiem labāk novērtēt viņu tiesiskās aizsardzības iespējas.

✓ 20. DARBĪBA. Skaidrība un konsekvence lietu izskatīšanā

Uzticēšanās izpildes sistēmai ir atkarīga no tā, vai sūdzības tiek izskatītas savlaicīgi un vai par pārkāpumiem tiek piemērotas sankcijas. Tālab Komisija turpinās pilnveidot lietu izskatīšanas procesu. Tā sūdzību sākotnēji novērtēs divu mēnešu laikā, lai varētu sniegt atbildi sūdzības iesniedzējam. Ja ir savākta pietiekama informācija, atbildē tad būtu skaidri jānorāda, ka 1) sūdzība netiks izskatīta; 2) sūdzība tiks nosūtīta strīdu izšķiršanas iestādēm, piemēram, *SOLVIT*; 3) Komisija sāks dialogu ar attiecīgo dalībvalsti vai 4) nekavējoties tiks sākta pārkāpuma procedūra.

✓ 21. DARBĪBA. “EU Pilot” sistēmas labāka izmantošana

“EU Pilot” sistēma ir noderīgs rīks informācijas iegūšanai posmā, kad noris dialogs ar dalībvalstīm pirms pārkāpuma procedūras uzsākšanas. Lai labāk orientētu un strukturētu sistēmu kā ātru un efektīvu instrumentu, kas atbalsta uz risinājumu orientētu dialogu ar dalībvalstīm, Komisija ir iecerējusi “EU Pilot” sistēmu izmantot atbilstoši skaidriem

³⁹ Komisijas paziņojums “ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu” (C(2016)8600).

nosacījumiem un termiņiem gadījumos, kad šķiet iespējams panākt ātru risinājumu īsā laikā.

Komisija:

- izstrādās skaidrus un objektīvus kritērijus “EU Pilot” sistēmas izmantošanai;
- sadarbosies ar dalībvalstīm, lai rastu pragmatiskus risinājumus procesa paātrināšanai, vienlaikus saglabājot abu pušu būtiskās tiesības dialogā un pienācīgi izmantojot pieejamās mūsdienīgās sistēmas;
- meklēs elastīgākus veidus, kā apmainīties ar informāciju sarežģītu jautājumu risināšanā.
- saglabās līdzsvaru konfidencialitātes attiecībās starp Komisiju un dalībvalstīm, kopīgos informāciju jautājumos, kas atrisināti ar “EU Pilot” sistēmas palīdzību (kopsavilkuma veidā), lai izplatītu paraugpraksi⁴⁰.

✓ 22. DARBĪBA. Regulāras periodiskas sanāksmes par vairākām pārkāpumu lietām

Rakstiski apmainoties ar informāciju par pārkāpuma procedūrām (kas var būt par pamatu iespējamai tiesas procedūrai), ne vienmēr tiek apsvērti visi pieejamie risinājumi. Lai līdztekus šai oficiālajai informācijas apmaiņai notiktu arī tiešā saziņa, Komisija plāno organizēt sanāksmes par vairākām pārkāpumu lietām ar atsevišķām dalībvalstīm konkrētās politikas jomās. Tas var palīdzēt rast risinājumus atbilstoši ES tiesību aktiem, tādēļ šādām sanāksmēm būtu jānotiek regulāri. Rūpīgi sagatavojoties, tās var efektīvi novērst pārpratumus un izmantot ES un valstu zināšanas, lai rastu risinājumus. Šādas sanāksmes varētu apvienot vai organizēt kopā ar citām sanāksmēm, kurās piedalās dalībvalstis (piemēram, atbilstības dialogiem).

⁴⁰ Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 5/2016 “Vai Komisija ir nodrošinājusi Pakalpojumu direktīvas efektīvu īstenošanu?”, 14.3.2016.

SECINĀJUMS

Atbilstības kultūras veicināšanai vajadzīga stingra politiska apņemšanās atbalstīt vienoto tirgu un tā noteikumu efektīvu īstenošanu. Tam nepieciešama politiskā atbildība, pārredzamība un efektīvas sistēmas, lai veicinātu un uzraudzītu atbilstību.

Šis rīcības plāns ir atbilde uz dalībvalstu aicinājumu rīkoties, un ar to tiek sākta pašreizējo īstenošanas un izpildes problēmu risināšana. Ar iepriekš minētajām darbībām tiek risināta virkne dažādu problēmu, kas aptver visus posmus un jomas, kurās iespējamās ar īstenošanu saistītas problēmas, un tiek īstenoti izpildes pasākumi gan ES, gan valstu līmenī, kam pamatā ir kopīga apņemšanās vietējā, reģionālā, nacionālā un ES līmenī. Ar šīm darbībām Komisija un dalībvalstis nodrošinās, ka vienotais tirgus ļauj plaukt mūsu uzņēmumiem un piedāvā patērētājiem vislabāko izvēli. Strādājot kopā, mēs panāksim, ka vienotais tirgus darbosies visu eiropiešu labā.